

Loppuraportti
1.8.2020-30.6.2021

1. Hankkeen tavoitteet

Kansallinen metsästrategia 2025:ssä on kirjattu, että nuorten osallistamiseen ja osallisuuteen kiinnitetään huomiota poikkileikkaavassa hankkeessa B: metsäalan vuorovaikutus ja viestintä. Viestimällä alan työtehtävistä ja niiden muuttumisesta voidaan vaikuttaa metsäalan imagoon ja sitä kautta osaavan työvoiman saatavuuteen.

Nuorten osallisuus metsästrategiassa -hankkeen tavoitteena oli vastata nuorten osallistamis- ja osallisuustarpeeseen. Hanke koostui kahdesta erillisestä paketista.

Paketti 1: Nuorten metsäneuvosto (vastuutoteuttaja Suomen Partiolaiset)

Paketti 2: Koululaisten metsäpäivien rastimalli (vastuutoteuttaja Suomen 4H-liitto)

Nuorten metsäneuvoston tavoitteena oli osallistaa ja sitouttaa nuoret metsäpolitiikan tekoon ja edistää toimenpiteiden sekä Kansallisen metsästrategian arvostusta. Hankkeen tavoitteena oli kehittää Nuorten metsäneuvostosta pysyvä toimintamalli, jossa nuoret tuottavat vuosittain arvion Kansallisen metsästrategian toteutumisesta. Nuorten metsäneuvoston pilotti oli tavoitteena toteuttaa kevään 2021 aikana.

Koululaisten metsäpäivien rastimallin tavoitteena oli yläkoululaisten 13–16-vuotiaiden metsäpäivien nuorten osallisuuden kehittäminen vahvistaen nuorten tietoa ja osallisuutta luonnon monimuotoisuus –teeman keskustelussa ja toiminnassa. Tavoitteena hyödyntää metsäpäivissä rastimalliin osallistuneiden nuorten kokemuksia valtakunnallisella ja maakunnallisella tasolla metsästrategian tiedonkeruussa ja -välittämisessä. Koululaisten metsäpäivien rastimalli oli tavoitteena pilotoida kuudessa metsäpäivässä kevään 2021 aikana.

2. Osapuolet ja yhteistyö

Hankkeen toteuttajat

Hankkeen hallinnoijana ja hankkeen paketin 2 vastuutoteuttajana toimi Suomen 4H-liitto.

Hankkeen paketin 1 vastuutoteuttajana toimi Suomen Partiolaiset.

Hankkeen ohjausryhmä

Hankkeen ohjausryhmän tehtävänä oli avustaa hankkeen toteuttajia ja ministeriötä hankkeen seurannassa ja ohjauksessa. Se seurasi hankkeen edistymistä, varmisti tulosten pätevyyttä ja käytännöllistä sovellettavuutta sekä edesauttoi hankkeen tulosten hyödyntämistä. Ohjausryhmä käsitteli hankkeen vuosiraportin ja loppuraportin. Ohjausryhmän kokoonpanoksi vahvistettiin ohjausryhmän ensimmäisessä kokouksessa 20.11.2020: Jaakko Nippala (pj, Maa- ja metsätalousministeriö), Sirpa Kärkkäinen (Suomen Metsäyhdistys), Anssi Niskanen (Suomen metsäkeskus), Heikki Hepoaho (Metsähallitus), Irmeli Mustalahti (All Youth -hanke, Itä-Suomen yliopisto), Sofia Savonen (Nuorten Agenda 2030 -ryhmä), Marjaana Liukko (Suomen 4H-liitto) ja Mirva Matikka (Suomen Partiolaiset).

Hankkeen työpakettien toteutuksia tukeneet työryhmät

Suomen Partiolaiset vastasi paketti 1: Nuorten metsäneuvoston osatoteutuksesta. Nuorten metsäneuvoston kokousta valmistelevaan perustettiin työryhmä, jonka jäsenet edustivat erilaisia metsien kanssa toimivia

nuorisojärjestöjä. Työryhmän jäseninä toimivat: Mikko Jalo (pj, Suomen Partiolaiset), Helmi Lilleberg (Suomen Partiolaiset), Henri Annala (Suomen Partiolaiset), Emma Sairanen (Nuorten ilmastodelegaatti, Allianssi ry), Sara Nyman (Nuorten Agenda 2030 -ryhmä), Nette Rimpioja (Suomen Nuorisovaltuustojen liitto), Helena Rautakoski (Luonto-Liiton metsäryhmä), Minna Kaunela (4H-vaikuttajanuoret) ja Elisa Oinas-Panuma (Metsäalan opiskelijat MEOL).

Suomen 4H-liitto vastasi paketti 2: Koululaisten metsäpäivien rastimallin osatoteutuksesta. Työtä suuntaamaan ja rastimallin kehittämistä tukemaan perustettiin työryhmä. Työryhmän jäseninä toimivat: Anna Rautio (pj, Valkeakosken 4H-yhdistys), Jukka Ruutiainen (Suomen metsäkeskus), Maija Ihantola (Luonto- ja ympäristökoulujen liitto), Virpi Jussila (Suomen ympäristöopisto SYKLI), Nina Tokola (ALL YOUTH -hanke, Itä-Suomen Yliopisto), Ida Korhonen (Luonto-liiton metsäryhmä) ja Miia Pulkkinen (Suomen Partiolaisten metsäryhmä).

3. Tulokset

3.1 Menetelmät ja aineisto

Paketti 1: Nuorten metsäneuvosto

Nuorten metsäneuvoston tavoitteena oli osallistaa ja sitouttaa nuoret metsäpolitiikan tekoon ja edistää toimenpiteiden sekä strategian hyväksyttävyyttä. Tapahtumassa 30 nuorta valmisteli kommenttipuheenvuorot viidestä kansallisen metsästrategian strategisesta hankkeesta ja esittelivät puheenvuoroissa mielipiteensä hankkeista ja kansallisen metsästrategian toteutuksesta maa- ja metsätalousministeri Jari Lepälle sekä maa- ja metsätalousministeriön viranhaltijoille. Lisäksi nuoret laativat kunkin hankkeen toteutumista kuvaavia nuoria kiinnostavia mittareita.

Nuorten metsäneuvoston järjestänyt työryhmä kokoontui vuoden 2020 syksyn aikana neljä kertaa ja vuonna 2021 kuusi kertaa. Työryhmä jakautui tapahtuman osallistujavalintaa, viestintää ja markkinointia, kutakin Nuorten metsäneuvoston kokoontumista ja työryhmän omaa kouluttautumista suunnitteleviin pienryhmiin, jotka kokoontuivat itsenäisesti ja raportoivat työskentelystään muulle työryhmälle.

Syksyn aikana työryhmä suunnitteli tapahtumaa, tutustui kansalliseen metsästrategiaan, valmisteli tapahtuman hakulomakkeen, aloitti viestintämateriaalien tuottamisen ja valitsi nuorten metsäneuvoston käsiteltäväksi seuraavat kansallisen metsästrategian hankkeet: Luontomatkaile, luonnontuoteala ja luontoon perustuvat muut palvelut, Ilmastokestävä metsätalous, Metsäalan vuorovaikutus ja viestintä, Talousmetsien luonnonhoito ja metsäluonnon monimuotoisuus ja Resurssitehokas ja kestävä metsänhoito.

Talvella ja keväällä 2021 työryhmä tutustui kansallista metsästrategiaa toteuttaviin strategisiin hankkeisiin hankkeiden toteuttajatahojen ja tutkijoiden avulla, viesti ja markkinoi tapahtumasta, julkaisi tapahtuman hakulomakkeen ja valitsi osallistujat, kouluttautui fasilitoimisessa Osana Oy:n ja Erätauko-säätiön koulutuksilla, suunnitteli ja simuloi Nuorten metsäneuvoston tapaamiskertoja etukäteen ja toteutti itse tapahtuman sekä viesti tapahtuman tuloksista.

Tapahtuman hakulomaketta (ks. liitteet 1–4) markkinoitiin laajasti sosiaalisessa mediassa Nuorten metsäneuvoston Instagram-tiillä sekä Suomen Partiolaisten ja Suomen 4H-liiton sosiaalisen median kanavissa. Tapahtuman haun alkamisesta kerrottiin myös maa- ja metsätalousministeriön, Suomen Partiolaisten ja Suomen 4H-liiton yhteisessä mediatiedotteessa (ks. liite 5). Noin 50:tä sidosryhmää (ks. liite 6) pyydettiin jakamaan lomaketta omissa kanavissaan. Lomake käännettiin ruotsiksi, pohjoissaameksi, inarinsaameksi ja koltansaameksi.

Työryhmä teki osallistujavalinnat etukäteen hyväksytyjen valintakriteerien avulla (ks. liite 7). Valinnan tavoitteena oli saada tapahtumaan mahdollisimman monipuolinen osallistujajoukko esimerkiksi iän, sukupuolen, taustan ja asuinpaikan suhteen. Niille nuorille, jotka eivät tulleet valituksi, tarjottiin mahdollisuus kertoa terveisensä maa- ja metsätalousministeriölle kirjallisesti lomakkeen kautta (ks. liite 8).

Nuorten metsäneuvosto koostui kolmesta tapaamisesta, jotka järjestettiin kaikki koronapandemian vuoksi etänä Zoom-sovelluksessa. Ennen ensimmäistä tapaamista osallistujiin oltiin yhteydessä kaksi kertaa. Ensimmäisessä kerrottiin valintojen tulokset. Toisessa yhteydenotossa kerrottiin lisätietoja tapahtumasta sekä pyydettiin jokaista osallistujaa täyttämään itsestään esittely Miro-alustalle. Selainpohjaista Miro-alustaa käytettiin myöhemmin tapahtumassa, ja ennakkotehtävän avulla alusta tuli osallistujille tutuksi jo ennen tapahtumaa.

Nuorten metsäneuvoston ensimmäisellä kokoontumiskerralla 11.5.2021 klo 17–20 nuoret tutustuivat toisiinsa sekä metsiä koskevaan tutkimustietoon (ks. liitteet 9, 10 ja 11). Tapaamisen aluksi osallistujille esiteltiin hankkeen tavoitteita ja sisältöä. Sen jälkeen osallistujat tutustuivat toisiinsa Mentimeter-kyselyn avulla (ks. liite 10). Osallistujat myös sitoutuivat yhteisiin pelisääntöihin tapahtuman ajaksi (ks. liite 12). Pelisäännöt oli toimitettu osallistujille tutustuttavaksi jo ennen ensimmäistä tapaamiskertaa.

Kolme tutkijaa piti ensimmäisellä tapaamiskerralla nuorille esitykset metsistä ja ilmastomuutoksesta, metsäluonnon monimuotoisuudesta sekä metsien talous- ja työllisyysvaikutuksista. Osallistujat saivat myös kysyä tutkijoilta kysymyksiä. Osaan osallistujien kysymyksistä tutkijat toimittivat kirjalliset vastaukset tilaisuuden jälkeen.

Esitysten jälkeen osallistujat keskustelivat valmiiden kysymysten avulla parin kanssa esitysten herättämistä ajatuksista (ks. liite 10). Parit oli jaettu etukäteen siten, että kukin osallistuja sai keskustella arvomaailmaltaan samankaltaisen osallistujan kanssa. Näin osallistujille taattiin turvallinen ja helppo keskusteluympäristö tapahtuman alkuun.

Parikeskusteluiden jälkeen osallistujat jaettiin hankekohtaisiin ryhmiin heidän hakulomakkeessaan esittämien mielenkiinnonkohteiden perusteella. Kussakin ryhmässä oli kuusi samasta kansallisen metsästrategian strategian hankkeen aihepiiristä kiinnostunutta nuorta. Ryhmät oli koottu siten, että niissä oli eri tavalla metsistä ajattelevien nuorten monimuotoinen joukko. Ryhmissä osallistujat pääsivät tutustumaan tarkemmin toisiinsa keskustelun avulla. Jokaiselle ryhmälle annettiin oma fasilitaattori tai fasilitaattoripari, joka veti keskustelua. Fasilitaattoreina toimivat työryhmän jäsenet. Ensimmäinen tapaamiskerta päätettiin yhteiseen lopetukseen, jossa kerrattiin ensimmäisen tapaamiskerran aiheita ja esiteltiin seuraavan tapaamiskerran ohjelmaa.

Nuorten metsäneuvoston toisella tapaamiskerralla 20.5.2021 klo 17–20 maa- ja metsätalousministeriön viranhaltijat kertoivat osallistujille perustietoa kansallisesta metsästrategiasta ja sitä toteuttavista strategisista hankkeista (ks. liitteet 9, 10 ja 13). Asiantuntijoiden esitysten jälkeen nuoret jakautuvat hankekohtaisiin ryhmiin, joissa he haastattelivat oman hankkeensa asiantuntijaa ja kirjasivat ylös Miro-alustalle muistiinpanoja hankkeesta (ks. liitteet 14–18). Hankekohtaisissa ryhmissä keskustelua veti ryhmän oma fasilitaattori/fasilitaattorit.

Hankkeisiin tutustumisen jälkeen nuoret työstivät hankekohtaisissa ryhmissä nuoria kiinnostavat mittarit hankkeiden onnistumisen mittaamiseen. Työstö tehtiin Miro-alustalla, johon työryhmän jäsenet olivat keksineet valmiiksi mittareita, joiden hyviä ja huonoja puolia nuoret punnitsivat ja lopuksi valitsivat äänestämällä parhaimman mittarin (ks. liitteet 14–18). Nuorille annettiin myös mahdollisuus keksiä oma mittari. Mittareiden työstämistä fasilitoivat ryhmien omat fasilitaattorit. 1–3 vapaaehtoista per hankeryhmä kokosi tapaamiskerran jälkeen mittarit raportoitavanaan muotoon (ks. liite 19).

Kolmannen tapaamiskerran 22.5.2021 klo 10–17 avasivat maa- ja metsätalousministeriön kansliapäällikkö Jaana Husu-Kallio ja neuvotteleva virkamies Satu Rantala (ks. liitteet 9, 10 ja 20). Päivän aikana nuoret kirjoittivat pienryhmissä kommenttipuheenvuorot oman ryhmänsä käsittelemästä Kansallisen metsästrategian strategisesta hankkeesta (ks. liite 21) ja esittivät ne maa- ja metsätalousministeri Jari Lepälle. Kommenttipuheenvuorojen kirjoittamista fasilitoivat ryhmien omat fasilitaattorit. Ennen puheenvuorojen esittämistä osallistujat myös kommentoivat toisten ryhmien kommenttipuheenvuoroja.

Puheenvuorojen esittämisen yhteydessä ministeri kommentoi nuorten puheenvuoroja ja nuoret saivat esittää ministerille kysymyksiä ja käydä keskustelua ministerin kanssa. Puheenvuorojen esittämisen jälkeen osallistujat keskustelivat hankekohtaisissa ryhmissä ministerin puheenvuoron herättämistä ajatuksista.

Tapahtuman päätteeksi osallistujille kerrottiin, miten kommenttipuheenvuoroista ja mittareista tullaan viestimään sekä esiteltiin mahdollisia tapoja vaikuttaa metsäpolitiikkaan jatkossa. Halukkaiden osallistujien sähköpostiosoite välitettiin maa- ja metsätalousministeriöön, jotta ministeriö voi jatkossa kutsua nuoria ministeriön järjestämiin tilaisuuksiin.

Nuorten kommenttipuheenvuorot ja niistä tehty tiivistelmä (ks. Liitteet 21 ja 22) julkaistiin Suomen Partiolaisten internetsivuilla ja kommenttipuheenvuoroista lähetettiin mediatiedote (ks. liite 23). Halukkaita nuoria tarjottiin myös haastateltaviksi oman maakuntansa maakuntalehteen.

Nuorten kommenttipuheenvuorot toimitettiin sähköpostitse tapahtuman ohjausryhmälle, maa- ja metsätalousministeriöön, työryhmän koulutuksiin sekä itse tilaisuuteen osallistuneille tutkijoille ja asiantuntijoille, eduskuntaan maa- ja metsätalousvaliokunnan ja ympäristövaliokunnan jäsenille, varajäsenille ja valiokuntaneuvoksille sekä noin 50 sidosryhmälle, joita oli pyydetty aiemmin jakamaan tapahtuman hakulomaketta (ks. liite 6). Nuorten kommenttipuheenvuoroista tehtiin myös postauksia Nuorten metsäneuvoston Instagram-tilille ja puheenvuoroista tilattiin myös video, jota jaettiin Nuorten metsäneuvoston Instagram-tilillä.

Syksyllä 2021 tapahtuman osallistujat esittelivät nuorten kommenttipuheenvuoroja kymmenelle alueelliselle metsäneuvostolle (Kainuu, Pohjois-Pohjanmaa, Keski-Suomi, Pohjois-Savo, Pohjois-Karjala, Etelä- ja Keski-Pohjanmaa, Lounais-Suomi, Pirkanmaa, Kaakkois-Suomi ja Etelä-Savo) ja maa- ja metsätalousministeriön webinaarissa Sosiaalinen ja kulttuurinen kestävyys Kansallisessa metsästrategiassa.

Tapahtumasta kerättiin palautetta sekä osallistujilta että työryhmän jäseniltä. Palautteista tehtiin yhteenveto (Ks. liitteet 24 ja 25) ja lisäksi työryhmän jäsenet kertoivat suullisesti palautetta tapahtumasta maa- ja metsätalousministeriön asiantuntijalle Zoom-tapaamisessa.

Paketti 2: Koululaisten metsäpäivien rastimalli

Koululaisten metsäpäivien rastimallin tavoitteena oli yläkoululaisten 13–16-vuotiaiden metsäpäivien nuorten osallisuuden kehittäminen vahvistaen nuorten tietoa ja osallisuutta luonnon monimuotoisuus –teeman keskustelussa ja toiminnassa.

Lajien välinen metsäneuvosto -rastimalli tuotettiin yhteistyössä asiantuntijatyöryhmän kanssa. Teemana rastimallissa luonnon monimuotoisuus. Lajien välinen metsäneuvosto koostuu kuudesta lajista. Kouluryhmän nuoret edustavat metsän lajeja ja ajavat oman lajin etua neuvotellen eri lajien kesken siitä, miten metsää tulisi kokonaiskestävästi käyttää. Lajien välinen metsäneuvosto muodostaa lopuksi yhteisen tahtotilan metsän käytöstä.

Rastimallia pilotoitiin kuudella paikkakunnalla, yhteensä yhdeksässä metsäpäivässä. Lajien välistä metsäneuvostoa pilotoimaan haettiin paikallisia 4H-yhdistyksiä, joilla monipuolista metsäpäivätoimintaa

yläkoululaisten kohderyhmälle. Haku suoritettiin valtakunnallisesti, jonka tuloksena (ks. liite 26) valittiin kuusi pilottia eri puolilta Suomea ja laajasti koko yläkoululaisten ikäryhmä kattuen.

Rastimallin pilotit toteutettiin seuraavasti:

- Pyhäjärvi 17.-20.5.2021, 9.lk, 51 oppilasta
- Sastamala 31.5.2021, 8.lk, 40 oppilasta
- Laukaa 1.6.2021, 8.-9.lk, 46 oppilasta
- Kuopio 21.5. ja 1.6.2021, 9.lk, 54 oppilasta
- Pielinen 28.5.2021, 7.lk, 12 oppilasta
- Pöytyä-Oripää 20.5.2021, 8.lk, 16 oppilasta

Yhteensä yhdeksän metsäpäivää, joissa rastimallia kokeiltiin 219 yläkoululaisen kanssa.

Lajien välinen metsäneuvosto -rastimallia hyödynnetään aina osana monipuolista metsäpäiväkokonaisuutta. Metsäkasvatusta tehdään metsäpäivissä yhteistyössä lukuisten eri toimijoiden kanssa. Sisällöt ja toiminnalliset toteutukset kattavat metsien käytön taloudellisia, ekologisia, sosiaalisia näkökulmia. Tavoitteena metsäpäivillä on vahvistaa nuorten tietoa ja kokemusta metsän käytön kokonaiskestävyydestä.

Rastimallista saatiin palautetta (ks. liite 27) nuorilta, opettajilta sekä kirjallisesti pilotointeja toteuttaneilta ja ohjanneilta 4H-yhdistyksiltä. Pilotoijien palaute (ks. liite 28) toimintamallista osana metsäpäivää, konseptista ja rastimallin jalkauttavuudesta oli tärkeässä roolissa mallin jatkokehittämisessä. Rastimallin pilotointikokemuksista viestittiin sosiaalisessa mediassa pilotoijien somekanavissa sekä 4H-järjestön verkkosivujen uutisen (ks. liite 29) kautta.

Nuorten mielipiteiden ja ajatusten esille nostamisen mahdollistamiseksi tuotettiin sähköinen kysely (bit.ly/metsienkäyttö). Kyselyllä kerättiin tietoa nuorilta osana metsäpäivää rastimallin pilotoijien toimesta. Kyselyyn vastasi 59 nuorta. Kyselyn tulosten kooste (ks. Liite 30). Nuorten osallisuuden vahvistamiseksi ja monipuolisten ajatusten keräämiseksi nuorilta toimintamallia tullaan pilotoinnin perusteella jatkokehittämään ja jalkauttamaan osaksi metsäpäiviä laajemmin.

Lajien välinen metsäneuvosto -rastimallin aineisto:

- ohjaajan ohjeet (ks. Liite 31)
- lajikortit (ks. Liite 32)
- metsäkartta ja lajien kirjaamat toimintaohjeet (ks. Liite 33)

3.2 Tulokset

Paketti 1: Nuorten metsäneuvosto

Tapahtuma onnistui tavoitteissaan osallistaa ja sitouttaa nuoria metsäpolitiikan tekoon ja edistää toimenpiteiden sekä strategian hyväksyttävyyttä. Tapahtumassa onnistuttiin ohjaamaan nuoria kirjoittamaan kommenttipuheenvuorot viidestä kansallisen metsästrategian strategisesta hankkeesta (ks. Liite 21) sekä luomaan nuoria kiinnostavat mittarit näiden hankkeiden toteutumisen mittaamiseen (ks. Liite 19) ja viestimään näistä päättäjille ja metsäalan toimijoille. Tapahtuma järjestettiin nuorilta nuorille eli sekä järjestäjät (työryhmän jäsenet) että osallistajat olivat nuoria. Nuorilta nuorille -periaate tuki hankkeen tavoitetta nuorten osallistamisesta.

Tapahtuma kiinnosti laajasti erilaisia nuoria ympäri Suomea. Tapahtumaan haki 88 henkilöä 16 eri maakunnasta. Valitut osallistujat tulivat 14 eri maakunnasta, olivat 14–28-vuotiaita ja edustivat muun muassa ajatusmaailtaan, arvoiltaan, koulutukseltaan, sukupuoleltaan, harrastuksiltaan, työpaikaltaan,

mielenkiinnonkohteiltaan ja taustaltaan hyvin monimuotoisesti nuoria (ks. liite 34). Yksi valituista osallistujista ei osallistunut tapahtumaan, vaikka otti paikan vastaan.

Tapahtumassa nuorten kirjoittamat kommenttipuheenvuorot tavoittivat laajalti metsäalan asiantuntijoita ja muita toimijoita sekä muita aikuisia ja nuoria. Tapahtumasta julkaistiin juttu kuudessa lehdessä (Lapin Kansa, Satakunnan kansa, Turun Sanomat, Metsälehti, Nuorten luonto ja Maaseudun Tulevaisuus). Tapahtuman jälkeen Suomen Partiolaiset ja Suomen 4H-liitto esittelivät tapahtumaa myös Helsingin Sanomissa julkaistussa nuorten osallisuutta koskevassa mielipidekirjoituksessa. Tapahtuman Instagram-tilille kertyi 664 seuraajaa (27.1.2022).

Paketti 2: Koululaisten metsäpäivien rastimalli

Koululaisten metsäpäivien Lajien välinen metsäneuvosto -rastimallin pilotoinnissa onnistuttiin yläkoululaisten 13–16-vuotiaiden nuorten osallisuuden kehittämisessä vahvistaen nuorten tietoa ja osallisuutta osana luonnon monimuotoisuus -teeman keskustelua ja toimintaa.

Tuotettu rastimalli Lajien välinen metsäneuvosto haastaa nuoria osallistumaan keskusteluun ja asettumaan lajien asemaan keskusteltaessa luonnon monimuotoisuuden hyvinvoinnin vahvistamisesta. Asetelma rastimallissa on kunnianhimoinen, mutta kokonaiskestävä metsänkäytön näkökulmia keskustelussa painottava. Rastimallin pilotointeihin osallistui 219 kohderyhmän 7.–9.-luokkalaista nuorta yhdeksässä metsäpäivässä.

Pilotoinnin tuloksena yläkoululaisten nuorten metsäpäivissä on uutta luonnon monimuotoisuus -teeman aineistoa rastitoteuttajien käyttöön. Aineisto on julkaistu kokonaisuudessaan 4H-järjestön verkkosivuilla.

3.3 Toteutusvaiheen arviointi

Paketti 1: Nuorten metsäneuvosto

Nuorten metsäneuvosto onnistui kokonaisuudessaan hyvin (ks. liitteet 24 ja 25). Osallistujat antoivat palautteessa tapahtuman arvosanaksi keskimäärin 4,4/5. Tapahtuman ilmapiiriä pidettiin avoimena ja turvallisena. Suurin osa vastaajista koki, että he pääsivät tapahtumassa vaikuttamaan Suomen metsiä koskevaan päätöksentekoon.

Tapahtuman toteuttanut työryhmä piti työryhmän toimintaa sujuvana. Työryhmän jäsenet kokivat voineensa vaikuttaa tapahtuman toteutukseen ja kaikki jäsenet pitivät omaa työmääräänsä sopivana.

Tapahtuman osallistujajoukko oli monilta osin monimuotoinen, mutta tapahtumaan olisi toivottu enemmän erityisesti maahanmuuttajia, kieli- ja muihin vähemmistöihin kuuluvia sekä alkuperäiskansan edustajia. Näiden ryhmien edustajien osallistumista sekä tapahtuman esteettömyyttä olisi jatkossa kehitettävä.

Tapahtuman aikataulu havaittiin liian tiiviiksi. Palautteista nousi tarve tehdä ohjelmasta tulevaisuudessa väljempi. Yksi tapa väljyyden luomiseen olisi jättää mittareiden luominen pois ohjelmasta. Mittareiden luominen koettiin haastavaksi ja vaikuttavuudeltaan vähäiseksi.

Tapahtuman järjestämistä vastuu oli vapaaehtoisista koostuvalla nuorten työryhmällä. Palautteiden perusteella tämä olisi jatkossakin paras tapa järjestää tapahtuma. Työryhmä tunnisti kuitenkin myös tarpeen hoitaa tilaisuuden tekninen toteutus ja tuki työntekijän voimin, mikä säästäisi vapaaehtoisten resursseja.

Osa osallistujista koki, että kaikki päättäjät eivät ottaneet nuorten kommenttipuheenvuoroissa esittämiään mielipiteitä rakentavasti vastaan, eivätkä puheenvuorot olleet tässä suhteessa vaikuttavia. Osan päättäjistä

katsottiin kuitenkin ottaneen puheenvuorot rakentavasti vastaan ja kommenttipuheenvuorojen nähtiin olleen vaikuttavia.

Tapahtuman markkinoinnissa sosiaalisessa mediassa havaittiin haasteena mainostilin vahvistaminen yhteiskunnallisten asiakysymysten mainostamiseksi.

Paketti 2: Koululaisten metsäpäivien rastimalli

Lajien välinen metsäneuvosto -rastimalli vastaa monin osin tavoitteeseen nuorten osallisuuden kehittämisestä luonnon monimuotoisuus -teemassa osana metsäpäiviä. Yksi teemavalinta ja sen sisällä tehtävä osallistaminen ei yksistään ratkaise kompleksista kokonaisuutta, mutta tuo pilotointina hyvää suuntaa ja arvokkaita kokemuksia osallisuuden vahvistamiseksi.

Rastimallin tuottaminen yhteistyössä sidosryhmien kanssa vastaten hankkeessa määriteltyyn tehtävään oli monipuolinen ja haastava tehtävä. Metsän käyttöä ja nuorisoviestintää koskevien moniulotteisten odotusten, tavoitteiden ja tarpeiden yhdistäminen osaksi valittua teemaa ei ollut yksinkertaista. Valittuun tehtävään ja sen tarkoitukseen sai rastimallin tuottamisen prosessissa palata matkan varrella.

Pilotoinnit onnistuivat hyvin. Rastimallin kokeilu osana metsäpäivää oli pilotoijille selkeä ja tunnettu ympäristö, jossa yhden sisällön ja uudenlaisen toiminnan kokeilu oli selkeärajaista ja turvallista. Valinta pilotointien toteuttamiseksi paikallisten metsä- ja luontoalan toimijoiden ja pedagogien yhteistyönä toteuttamissa metsäpäivissä oli oikea.

3.4 Julkaisut

Paketti 1: Nuorten metsäneuvosto

- Nuorten metsäneuvoston kommenttipuheenvuorot (ks. liite 21)
- Nuorten metsäneuvoston kommenttipuheenvuorojen tiivistelmä julkaistu Suomen Partiolaisten verkkosivuilla: <https://www.partio.fi/suomen-partiolaiset/yhteistyovaikuttamistyo/nuorten-metsaneuvosto/>

Paketti 2: Koululaisten metsäpäivien rastimalli

- Lajien välinen metsäneuvosto -rastimallin aineisto on julkaistu 4H-järjestön verkkosivuilla: <https://4h.fi/4h-jarjestona-2/jarjeston-toiminta/hankkeet/nuorten-osallisuus-kansallisessa-metsastrategiassa-hanke-2020-2021/>

4. Tulosten arviointi

4.1 Tulosten käytännön sovelluskelpoisuus

Paketti 1: Nuorten metsäneuvosto

Nuorten metsäneuvosto toimii hyvänä käytännön mallina siitä, miten nuorten osallisuutta voidaan lisätä kansallisen metsästrategian toteutuksessa ja miten metsäalan päätöksenteosta ja toiminnasta voi kertoa nuorille. Nuorten metsäneuvosto -tapahtumalla voidaan tavoittaa laajasti nuoria ja lisätä päättäjien, metsäalan toimijoiden sekä nuorten välistä vuoropuhelua. Tapahtuman avulla nuorten mielipiteitä saadaan paremmin päättäjien, ministeriön ja metsäalan toimijoiden tietoon. Tapahtuman avulla voidaan myös lisätä

nuorten tietoja ja ymmärrystä kansallisesta metsästrategiasta, kansallisesta metsäpolitiikasta, metsistä ja metsäalasta.

Tapahtuma on hyvä esimerkki siitä, miten nuoria osallistetaan nuorten omilla ehdoilla. Se, että tapahtuma oli nuorten suunnittelema ja toteuttama takasi, että tapahtuma oli kohderyhmästä kiinnostava ja toimiva.

Paketti 2: Koululaisten metsäpäivien rastimalli

Yläkoululaisten metsäpäivien rastimalli on toimiva käytännönläheinen ryhmätoiminnassa hyödynnettävä malli nuorten osallistamiseksi luonnon monimuotoisuus -teemasta käytävään keskusteluun ja toimintaan.

Metsäpäivissä tehtävällä laajemmalla nuorten osallistamisella ja vuorovaikutuksella on tärkeä rooli metsän käytön kokonaiskestävyyden tiedon ja ymmärryksen syventämisessä. Rastimallitoteutus osana metsäpäiviä mahdollistaa laajan nuorten joukon tavoittamisen yhtenäisellä viestillä. Lajien välinen metsäneuvosto -rastimalli on käytettävissä kaikilla nuoria metsäpäivissä kohtaavilla toimijoilla ml. mm. harrastusjärjestöt, metsäalan yritykset, metsäalan etujärjestöt, luontojärjestöt, vapaaehtoiset.

5. Toimintasuositukset

Hankkeen toteuttajat ja ohjausryhmä toteavat, että hanke oli kokonaisuudessaan onnistunut ja saavutti tavoitteensa hyvin. Toteuttajat esittävät ohjausryhmän puoltamana, että nuorten osallistamista kansallisen metsästrategian kehittämiseen ja toimeenpanoon jatketaan hankkeesta saatujen kokemusten pohjalta.

Nuorten metsäneuvosto

Nuorten metsäneuvosto oli kolmiosainen tapahtuma, jossa 30 ympäri Suomea tulevaa nuorta laati kommenttipuheenvuorot viidestä kansallisen metsästrategian strategisesta hankkeesta. Nuoret esittivät kommenttipuheenvuorot maa- ja metsätalousministeri Jari Lepälle sekä maa- ja metsätalousministeriön viranhaltijoille. Kommenttipuheenvuoroista viestittiin myös sanomalehdissä sekä sosiaalisessa mediassa.

Nuorten metsäneuvosto onnistui osallistamaan Suomen metsäpolitiikkaan taustaltaan, sukupuoleltaan, iältään ja asuinpaikaltaan erilaisia nuoria, lisäämään nuorten ja metsäalan päättäjien välistä vuoropuhelua sekä saattamaan nuorten mielipiteitä päättäjien tietoon.

Hankkeesta saatujen kokemusten perusteella hankkeen toteuttajat ja ohjausryhmä suosittelevat Nuorten metsäneuvoston ottamista pysyväksi ja vuosittain toistuvaksi osaksi Kansallisen metsästrategian toteutusta. Hankkeen toteuttajatahot ja ohjausryhmä suosittelevat, että maa- ja metsätalousministeriö myöntää vuosittain Nuorten metsäneuvoston toteuttamiseen 10 000 euroa toteuttajatahoille, jotka yhteistyössä kokoavat nuorten ryhmän järjestämään tapahtumaa. Hankkeen toteuttajat ja ohjausryhmä suosittavat myös, että maa- ja metsätalousministeriö pilotoi vastaavan tapahtuman järjestämistä myös ministeriön muihin politiikkasektoreihin kuten maa- ja kalatalouspolitiikkaan liittyen.

Koululaisten metsäpäivien rastimalli

Lajien välinen metsäneuvosto -rastimalli on osa yläkoululaisten metsäpäivissä toteutettavaa toimintaa. Rastimalli vahvistaa nuorten osallisuutta luonnon monimuotoisuudesta käytävään keskusteluun. Osana metsäpäiviä voidaan mahdollistaa myös jatkossa laajan nuorten joukon osallistaminen ja äänen kuuluminen Suomen metsien käytöstä käytävässä keskustelussa ja päätöksenteossa paikallisella, maakunnallisella ja valtakunnallisella tasolla.

Koululaisten metsäpäivässä nuori saa suomalaisten metsien käyttöä koskevaa tietoa, luo uutta osaamista ja vahvistaa monikattaisesta ymmärrystä oman metsäsuhteen rakentamiseksi. Koululaisten metsäpäivien toteuttamiseksi metsäalan toimijat, harrastusjärjestöt, vapaaehtoiset ja koulujen pedagogit tekevät merkittävää paikallista ja seudullista yhteistyötä. Metsäpäivä on alusta, joka mahdollistaa nuorille toteutetut yhtenäiset kokonaisuudet luoden katsauksia metsien käytön mahdollisuuksiin ja ratkaisuihin ekologisen, taloudellisen, sosiaalisen ja kulttuurisen tarkastelun kautta.

Hankkeesta saatujen kokemusten perusteella hankkeen toteuttajat ja ohjausryhmä suosittelevat koululaisten metsäpäivien yhtenäisten toimintamallien vahvistamista osana Kansallisen metsästrategian toteutusta.

5. Hankkeen budjetti

Hankkeen varojen käyttö perustui hankesuunnitelmaan ja kustannusarvioon. Hankkeen kustannusarvioon 2021 ilmoitettu muutos 11.6.2021 (ks. liite 35), joka huomioitu kustannusarvio esityksessä alla.

Paketti 1: Nuorten metsäneuvosto

	kustannusarvio 2020	toteuma 2020	kustannusarvio 2021	toteuma 2021	toteuma yhteensä
Palkkakustannukset	2000,00	817,50	1800,00	1209,74	2027,24
Matkakulut		31,00	2000,00	46,40	77,4
Ostopalvelut			4500,00	4 317,89	4317,89
Muut kustannukset					
- tarvikkeet			450,00	137,63	137,63
- yleiskulut		100,28	300,00	582,00	682,28
Yhteensä	2000,00	948,78	9050,00	6 293,66	7242,44

Paketti 2: Koululaisten metsäpäivien rastimalli

	kustannusarvio 2020	toteuma 2020	kustannusarvio 2021	toteuma 2021	toteuma yhteensä
Palkkakustannukset	1500,00	1682,18	2500,00	2622,01	4304,19
Ostopalvelut	3000,00	3000,00	1800,00	1800,00	4800,00
Muut kustannukset					
- julkaisukustannukset			1000,00	52,80	52,80
Yhteensä	4500,00	4682,18	5300,00	4 474,81	9156,99

Tampereella 27.1.2022

Sampo Juhajoki
Suomen 4H-liitto